

JOAN ROURA

Camp David, 'in memoriam'



Als 75 anys, Ezer Weizman té més experiència política que competències li dona el càrrec honorífic de president d'Israel. És per això que aprofita el seu segon mandat, improrrogable, per deixar clar el que pensa fins i tot als que semblen no estar-hi interessats, com el primer ministre, Binyamin Netanyahu.

Com a polític, un dels més veterans, Weizman coneix bé el laberint de la pau al Pròxim Orient, però com a general sots-cap de l'estat major israelià que també va ser, sap igualment que la falta de negociacions tard o d'hora porta a la guerra. Per això, des de fa tres mesos, el president d'Israel pressiona fins al límit de les seves competències perquè el govern avanci en el procés de pau amb l'Autoritat Palestina, encallat des de fa un any i mig, o convoqui eleccions anticipades per desbloquejar la situació. Weizman tem que hi pugui haver un esclat de violència, o fins i tot una guerra, com també la consideren possible les previsions per l'any que ja han fet els serveis secrets israelians.

El cap de l'estat ja ho ha fet tot en política, i aplica la lògica de la seva experiència, que entre d'altres moltes coses inclou haver representat un paper clau en la negociació dels acords de Camp David com a ministre de Defensa de Menahem Begin, justament el pare espiritual de l'actual primer ministre.

Aquell titular de defensa del primer govern de dreta israelià va viure el calvari dels tretze dies que va durar l'enclaustrament en la residència presidencial nord-americana, juntament amb els presidents d'Egipte, Anwar el-Sadat, i el dels Estats Units, Jimmy Carter. Finalment el 17 de setembre de 1978 van tancar els dos acords de Camp David. Un que preveia la firma d'un tractat de pau entre Israel i Egipte a canvi del retorn del Sinaí a la sobirania del Caire; l'altre, més eteri, que volia instaurar una autonomia palestina a Cisjordània i a Gaza.

Només la primera part es va fer efectiva: Israel i Egipte van normalitzar les relacions l'any següent, però l'autonomia palestina de Camp David mai no va arribar a veure la llum perquè tant Israel com l'OAP es negaven mútuament el simple dret a existir i tots dos confiaven

que encara era possible una victòria militar sobre l'altre.

De fet, l'autonomia prevista als acords de Camp David —cinc anys d'autogovern interí abans d'acordar un estatut definitiu per als territoris palestins ocupats— no era tan diferent de la que es va acabar negociant a Oslo el 1993. El gran salt qualitatiu es va donar en la representació dels palestins: Israel acceptava per fi que anés a càrrec de la mateixa OAP. El món, ara sí, saludava aquests segons acords d'autonomia com la pau definitiva al Pròxim Orient.

I malgrat tot, quan es compleixen dues dècades de Camp David, i quan els acords d'Oslo, cinc anys després de la seva firma, haurien d'haver entrat ja en la fase definitiva i permanent, el president d'Israel ha de tornar a alertar

contra l'enfrontament. Weizman recorda que els pactes de 1978 no van aturar una guerra al Líban quatre anys després. Tampoc no van evitar la Intifada. Però aleshores l'antic polític conservador ja havia abandonat el Likud, cansat d'intransigències, i intentava calmar la revolta palestina, des de les files laboristes, amb l'obertura de contactes secrets amb Arafat a partir de 1990, quan encara li ho prohibia la legislació israeliana.

“Vint anys després dels acords de Camp David, la pau al Pròxim Orient continua encallada en el mateix lloc: la creació d'un estat palestí.”

Weizman és conscient que malgrat el pas del temps i les diferents circumstàncies en què s'han firmat tots dos acords de pau, en el fons tot continua encallat en el mateix problema: l'acceptació d'un estat palestí. El president veu que el temps es torna a tirar a sobre, que Netanyahu no vol considerar aquesta possibilitat i que per això continua sense acceptar una proposta de Washington de retirada d'un 13% suplementari de Cisjordània. Veu que Arafat reaccionarà fent efectiva l'amenaça de proclamar unilateralment la independència dels territoris ocupats, inclosa Jerusalem-est, el 4 de maig de l'any que ve, en complir-se els cinc anys d'autonomia interina prevista a Oslo. Aleshores, totes les opcions tornaran a estar obertes, fins i tot la d'una segona revolta, i la de la guerra.